

Lesbrief
groep 1-4

bij de verteltheatervoorstelling
Hoe de Olifant aan zijn slurf kwam

door Marjo Dames /
Verhalenvterster.nl

Vorbereiding

Samen met uw groep gaat u naar de Verteltheatervoorstelling 'Hoe de Olifant aan zijn slurf kwam' kijken.

Het is een verhaal van Rudyard Kipling (van Jungle Book) en gaat over de thema's 'Nieuwsgierigheid' en over 'Stop-Hou-Op' zeggen.

Het is fijn om kinderen op het bezoek aan de voorstelling voor te bereiden.

1.1 U kunt het volgende vertellen over de voorstelling:

De voorstelling wordt gespeeld door één persoon: Marjo Dames. Marjo vertelt een verhaal en heeft daarbij een groot prentenboek. Soms speelt ze dat ze een van de dieren is door een andere stem te gebruiken en door een andere houding aan te nemen. Het prentenboek wordt tijdens het verhaal bladzijde voor bladzijde omgeslagen waardoor de situatie telkens niet alleen in taal maar ook in beeld tot de kinderen komt.

1.2 U maakt de volgende afspraken met de kinderen:

Tijdens de voorstelling blijf het publiek zitten.

- De kinderen gaan vooraf naar de wc. Tussendoor kan dit niet.
- De kinderen luisteren naar het verhaal zonder van hun plek te gaan.
- Als de vertelster iets vraagt, mogen ze antwoord geven.

1.3 Het verhaal (Niet vooraf aan de kinderen vertellen)

Lang geleden hadden Olifanten nog geen slurf.

Maar dan wordt er op een dag een olifantenkind geboren dat alles wil weten. Hij stelt de ene vraag na de andere aan al zijn tantes en ooms.

Die stellen dat niet op prijs en tikken hem keer op keer tegen zijn neus met de woorden: 'Oh jij domme, domme wijsneus'

Het is grappig bedoelt, het doet geen pijn, maar het is niet fijn.

Als het olifantenjong wil weten wat de krokodil eet, moet hij zelf het oerwoud in gaan om de krokodil te vinden.

Onderweg komt hij andere dieren tegen: Zo helpt hij een vogel die klem zit.

En van de slang die hij ontmoet leert hij 'Stop-Hou-Op' zeggen.

Dat blijkt erg handig te zijn als hij de krokodil ontmoet die hem aan zijn neus het water in wil sleuren.

Samen met de slang en de vogels laten ze de krokodil ophouden.

Het olifantenjong heeft nu wel een lange neus....en die blijkt zo handig te zijn dat alle olifanten een voor een een bezoekje gaan brengen aan de krokodil.

En wat doet hij nu als de tantes en ooms weer op het olifantenjong afkomen ?

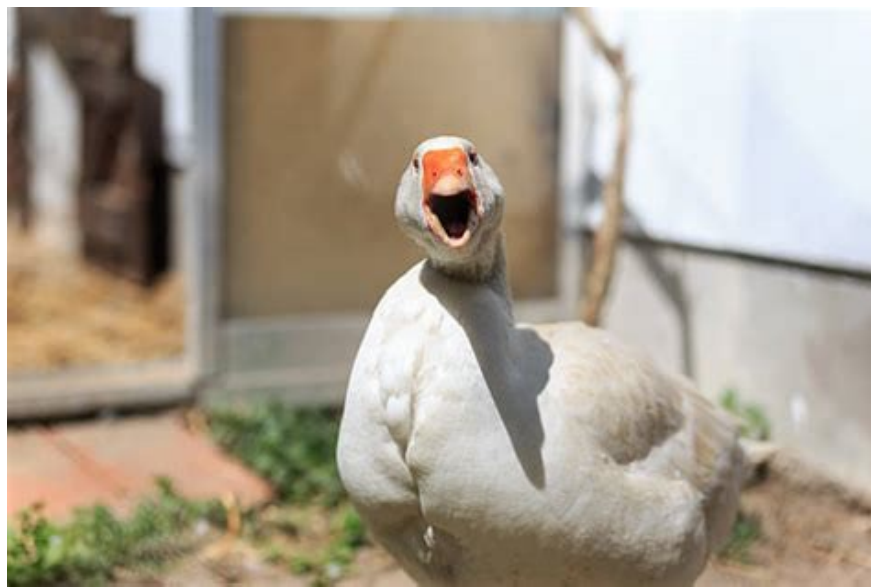
Dan zegt hij: 'Stop-Hou-Op'

1.4 Opdrachten voorafgaand aan de voorstelling

Opdrachten met thema Grenzen aangeven. / Stop-Hou-Op.

1.4.1 Verdedigen

Voor deze oefening heb je foto's of prenten nodig van dieren die zich verdedigen. Deze kan je online zoeken, onderstaande afbeeldingen gebruiken of uit magazines of boeken halen.

1.4.1.1 Vraag aan de leerlingen of ze wel eens gezien hebben hoe een dier zich kan verdedigen je ze benadert wanneer ze dit niet willen.

Meestal zullen ze Aanvallen of Wegkruipen of Weglopen

Wat doet een poes? Wat doet een paard, een Hond, een Leeuw.

Er zijn ook dieren die niet aanvallen, maar juist wegkruipen: Egel, Slak,

Of weglopen: Kleine Vissen

Je kunt de geluiden en houdingen van een aantal van de dieren nadoen met de hele groep.

1.4.1.2 Wat doen mensen? Stel, iemand trekt aan je haar, wat zeg je dan? Hoe reageer jij dan? Of als iemand je hard opzij duwt, wat doe jij dan?

Laat de antwoorden van de kinderen komen. Spoor hen ook aan te vergelijken met een van de besproken dieren.

En, hoe reageer je dan als iemand aangeeft dat jij moet stoppen? Blaas jij dan terug, zoals een kat? Of maak jij je klein, zoals een slak in je slakkenhuis? Of loop je weg?

Bespreek met de kinderen hoe zij gewoonlijk reageren op grenzen die niet gerespecteerd worden en op afwijzing, iemand die zijn grenzen aangeeft.

Geef erbij vooral aan dat iedereen het op zijn/haar eigen manier mag doen.

1.4.2 Ruzies uitspreken (dit is hoogst waarschijnlijk allang bekend)

Bij ruzies van de leerlingen onderling kan het fijn zijn als de leerkracht elke keer de kracht bij de kinderen zelf teruglegt door hen te begeleiden:

Bijvoorbeeld de vraag: Heb je gezegd dat je het (gedrag van de ander) niet leuk vond?

Zou je dat nu durven zeggen?

Als de kinderen er dan nog niet uit komen, komen ze samen bij de leerkracht om ieder zijn/haar verhaal te doen.

Allebei mogen zonder dat het andere kind er tussendoor komt uitspreken.

Korte samenvatting van de leerkracht.

De vraag kan dan zijn of de leerlingen oprecht sorry tegen elkaar kunnen zeggen terwijl ze elkaar blijven aankijken?

Als afsluiting geven de kinderen elkaar de hand.

1.4.3 Stoppen – Bewegingopdracht 5–10 min

Doel: Kinderen leren stoppen als leerkracht die opdracht geeft.

Plaats: Speelzaal of klaslokaal.

Benodigheden: geen

Opdracht: **Groep 1–2** zittend of staand geeft leerkracht bewegingsopdrachten.

Armen hoog–laag / benen 1 voor 1 optillen / zwemmen met armen / springen / armen 1 voor 1 hoog–laag / 1 stap voor 1 stap achter / etc

Zodra leerkracht de opdracht 'Stop' geeft, gaan de leerlingen weer stil staan of zitten.

Opdracht: **Groep 3–4** kunnen dit met nummers doen:

Speelzaal: 1= lopen / 2 = rennen / 3 = zitten / 4 = hakken lopen /

Klaslokaal: 1= borstcrawl / 2 = benen in de lucht op en neer / 3 = staan–zitten / 4 = armen boven hoofd in handen klappen

1.4.4 Hoeveel in de Hoepel ? Spel 5–10 min

Doel: Kinderen leren dat 'Nee zeggen' heel gewoon is en kan worden geaccepteerd.

Plaats: Speelzaal of klaslokaal.

Benodigheden: 1 hoepel.

Opdracht: Laat de hoepel zien en leg hem op de grond.

Bedenk samen hoeveel leerlingen daar maximaal in kunnen staan.

Nu wordt de hoepel met leerlingen 1 voor 1 gevuld.

Elk kind dat wordt uitgenodigd/aangewezen mag weigeren: 'Nee zeggen'

Daar kan dan even kort op ingegaan worden om juist dit 'nee zeggen' aandacht te geven en goed te keuren.

Leerkracht vraagt 1 kind om er als 1^e in te komen staan. Bij weigering, even kort bij de reden en het gevoel stilstaan.

Dan telkens 1 kind erbij. Zowel de kinderen die erbij komen staan als de kinderen in de hoepel mogen nee zeggen.

Als tijdens het vullen 1 kind in de hoepel nee zegt, mag die eruit.

Als er meer kinderen in de hoepel nee zeggen, stopt de opdracht en kan het opnieuw met andere kinderen worden gespeeld.

Belangrijk is dat er ruimte en ondersteunende aandacht voor het aangeven van 'nee–dit is genoeg/ dit wil ik niet' wordt gegeven.

Er wordt na elke ronde ingegaan op de signalen die de kids waarnemen waarmee 'genoeg' zich aandient:

Hoe voel je dat het genoeg is.

Waarom merk je dat.

Waarom wil je niet.

En hoe geef je dat aan ?

1.5 Opdrachten na afloop van de Voorstelling

Om de voorstelling na afloop verder te verwerken zijn er

Opdrachten om het verhaal na te vertellen

Opdrachten om de dierenbewegingen uit te beelden

Opdrachten om 'Stop-Hou op' te zeggen

1.5.1 Het verhaal navertellen aan de hand van de prenten.

Gebruik het document 'Mindmap Samen Vertellen'.

Plaat voor plaat kunnen de leerlingen gezamenlijk met de leerkracht het verhaal navertellen.

Groep 1-2 Gebruik het document 'Hoe de Olifant Kleurplaten' De leerlingen kunnen een plaat kiezen om in te kleuren. Daarna kan samen nog eens verteld worden over de dieren op de kleurplaten.

De volgende opdrachten zijn bewegingsopdrachten op muziek.

1.5.2. Bewegen op Muziek Saint Saens: Carnaval des Animeaux

Ik ben zo vrij geweest om deze bestaande muziek te gebruiken bij de bewegingen van de dieren uit het Olifant-verhaal. Zo wordt 'de Mars van de Leeuw' gebruikt bij de bewegingen van het Nijlpaard en de Krokodil.

Liefst voorafgaand gezamenlijk de bewegingen bedenken en met zijn allen wat bewegingen te kiezen, daarna kan er zittend of staand met de muziek mee bewogen worden.

Het is misschien nodig dat de leerkracht tijdens de muziek de verschillende bewegingen voordoet/aangeeft.

Waterdieren muziek-verhaal (Mars van de Leeuw)

<https://youtu.be/rE4CATvZ188?feature=shared>

Bewegingen vooraf bedenken en oefenen: Nijlpaard Beweegt haar kop langzaam in en uit het water/ Ze loopt (staand of zittend) met logge zware passen/ opent grote bek

Krokodil heeft grote bek bijvoorbeeld uitgebeeld door 2 vooruitgestoken armen met de vingers als tanden/ zwipt met staart

Muziek: tante Nijlpaard beweegt in het water. Zodra er tromgeroffel is, is dat de krokodil, Tante Nijlpaard jaagt de krokodil weg. Eerst de muziek helemaal luisteren, dan meespelen

Vogels muziek-verhaal (De Zwaan)

<https://youtu.be/10Z1eNq21yc?feature=shared>

Bewegingen: wakker worden, vleugels uitrekken/ poetsen onder de vleugels /

staart schudden / helemaal uitschudden / rondkijken links – rechts. Vleugels uitproberen door te flapperen/ vleugels wijd open en rondvliegen. Leerkracht kan vliegbewegingen voordoen met wisselend tempo. Landen bij einde muziek.

Olifant muziek-verhaal (Olifant)

<https://youtu.be/F3bNfht97Qk?feature=shared>

Bewegingen: Kop heen en weer bewegen/ handen als grote oren flapperen / arm als neus heen en weer en op en neer / langzaam lopen of zittend heen voor heen optillen / pluk een banaan uit de boom en eet die op / olifanten rondedansje/ langzaam gaan zitten

Extra: Finale muziek-verhaal (Finale)

<https://youtu.be/b43tnmCxFMY?feature=shared>

[feature=shared](https://youtu.be/b43tnmCxFMY?feature=shared)

Bewegingen: voor alle dieren uit de voorstelling die niet aan bod zijn gekomen wordt 1 beweging verzonnen

Tante struisvogel / Oom aap / Oom giraffe / de Kolokolo-vogel / de Slang

De leerkracht roept tijdens de muziek telkens een ander dier. De kids dansen op de muziek vanuit de verschillende dieren met de beweging die verzonnen is. (of een eigen beweging)

1.5.3 Nee leren zeggen: Geven en nemen 5–10 min

Doel: Kinderen leren dat 'Nee zeggen' heel gewoon is en kan worden geaccepteerd.

Plaats: Speelzaal of klaslokaal.

Benodigheden: 5–6 voorwerpen die voor algemeen gebruik zijn. Bv potloden, knuffels, pitten zakjes etc. De leerkracht kan kiezen of het 5–6 dezelfde voorwerpen zijn of juist verschillende.

Opdracht: 1 kind krijgt in het spel alle voorwerpen en legt ze neer: voor zich op de grond, of voor zich op tafel of op schoot.

Nu worden er door te vragen: 'Mag ik ... van jou?' de voorwerpen 1 voor 1 'afgenomen'

Elk kind dat wordt uitgenodigd/aangewezen mag weigeren om mee te doen.

Het kind dat alle voorwerpen heeft en die moet afstaan mag ook weigeren.

Hier kan dan even kort op ingegaan worden om juist het 'nee zeggen' positieve aandacht te geven en goed te keuren.

De leerkracht wijst een kind aan dat erheen gaat en om 1 van de voorwerpen vraagt.

Als er geweigerd wordt, mag een nieuw kind een voorwerp gaan vragen.

Bij een 2^e of 3^e weigering om weg te geven gaat een nieuwe ploeg kinderen onderzoeken hoe voelt het om te vragen, om te krijgen of niet te krijgen en hoe voelt het om te geven of niet te geven.

Nabespreking: Hoe is het om te vragen ?

Hoe is het om te krijgen ? / Om niet te krijgen ?

Hoe is het om te geven ? / Om niet te geven ?

Heb je gevraagd terwijl je eigenlijk niet wilde ?

Heb je gegeven terwijl je dat eigenlijk niet wilde ? Doe je dat wel vaker ?

1.5.4 Nee zeggen/ niet meedoen: Zullen we

Doel: Kinderen leren dat 'Nee zeggen' heel gewoon is en kan worden geaccepteerd.

Plaats: Speelzaal of klaslokaal.

Opstelling: zittend of staand.

Vorbereiding: leerkracht kan aangeven dat als hij/zij in de handen klapt of 'Stop' zegt dat kids weer stilstaan of gaan zitten.

Groep 1-2 : leerkracht geeft een beweging aan en zegt: 'zullen we.. (bijvoorbeeld armen in de lucht steken)'

De kinderen kunnen kiezen om de beweging te volgen of gewoon te blijven zitten/staan.

Beweging-suggesties: been voor been hoog optillen/ billen wiebelen/ handen zwaaien/ handen op hoofd/ tenen aanraken/ springen/ dansen/ groot verbaasd gezicht maken/ etc.

Als er te veel kinderen niet mee willen doen, kan daar even op in gegaan worden, hoeft niet.

Nabespreking: Hoe is het om met de hele groep mee te doen.

Hoe is het om te stoppen.

Wanneer en hoe voel je dat je niet mee wilt doen ?

Heb je meegedaan terwijl je eigenlijk al niet meer wilde ? Doe je dat vaker ?

Groep 3-4

De leerkracht wijst een kind aan dat een beweging voordoet. Het kind zegt: 'zullen we.. (bijvoorbeeld armen in de lucht steken)'

Beweging-suggesties als het kind niks weet: : been voor been hoof optillen/ billen wiebelen/ handen zwaaien/ handen op hoofd/ tenen aanraken/ springen/ dansen/ groot verbaasd gezicht maken/ etc.

De andere kinderen kunnen kiezen om de beweging te volgen of gewoon te blijven zitten/staan.

Als er te veel kinderen niet mee willen doen, kan daar even op in gegaan worden, hoeft niet.

Nabespreking: Hoe is het om opdrachten te geven?

Hoe is het om met de hele groep mee te doen.

Hoe is het om te stoppen.

Wanneer en hoe voel je dat je niet mee wilt doen ?

Heb je meegedaan terwijl je eigenlijk al niet meer wilde ? Doe je dat vaker ?